

Oglasi, pripisani itd. tiskaju i rubnaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašje itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Čekotnog računa br. 847.349.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom radeći malo stvar, a nesloga sve pokvari». Narodna poslovića.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku. Izljučeni su ove godine: 2. novembra i 23. decembra.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata s poštarinom stoji: 5 for. u obće, 1 na godinu; 2 for. za seljake, 1 na godinu; ili for. 2.50, odn. for. 1.— na pol godine.

Izvan carvine više poštarina.

Pojedini broj stoji 5 nč. koli u Puli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gijula br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije pošte.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Givić. — U nakladi tiskare A. Gabršček (J. Krmpotić i drug.) u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sve drugo nego barbari.

Pred dvije tisuće i više godina silno se je bio podigao narod grčki. Bogat, izučan, izježban u svemu. dao se je Grk i na mekušan život. Sebe su Grci držali jedinim narodom vrijednim da žive i da zapovjeda. Svaki, koj nije bio njihovoga roda, makar i znao grčki, njim je bio „barbar“. Iz početka baš je to značilo isto što tudjinac, gost.

Grci propali, svladano jih je tudjinac „barbarin“ Filip kralj od Makedonije, bolje rekuć svladala jih je pokvarenost, mekušstvo, izdaju domovine, jer se je Filip Makedonac hvalio, da nema grčkoga grada, kojega zidove nebi prevalio magarac zlatom natovaren.

Za Grce došli su do velike moći izprva kreposti i junački Rimljani. I njim je svaki tudjinac bio „barbar“. I oni su se držali gospodari svijeta, kojega su doista dobar dio bili zasuznjili.

Tudjinci su bili manje uglađeni, manje razmazani, pak je malo po malo u latinskom jeziku rieč „barbar“ stala znamenovati prostaka, neuglađenog čovjeka, neznačicu, koj nemože s naprednimi tobože Latini pojednako biti časćen.

Od latinskoga nastao je jezik talijanski i u njem rieč „barbar“ neznaci više tudjina, nego znači, čovjeka bez ikoje nauke ni napredka, zaostala posve, jednom rieči, divljaka. Tako i Niemci rabe tu rieč.

Našemu hrvatskomu narodu, odkad ljudske zgodovine o njem pišu, uvijek je bila teža. Pokršten i od svetih ljudi podučan u istinama kršćanske vjere, odlučan je od providnosti Božje, da tu vjern brani. A branec kršćansku vjeru, branio je narod hrvatski i sve one društvene uredbe, koje su se s kršćanstvom ili stvorile, ili po njem obnovile, oplemenile. Svim tim uredbam reče se jednom besjedom: kršćanska, evropska civilizacija, iliti uljudba. Za obranu te uljudbe borio se je hrvatski naš narod proti Obronu, proti Tatarom i Mongolom, pak proti Turčinu, a to tako slavno i po druge narode koristuo, da su rimski sveti oči, ti čuvari evropske uljudbe, ponovno pohvalili našu stare radi toga junačstva, nazvali jih duri: predzidje kršćanstva: antemurale christianitatis.

Turski mjesec zalazi, od njega nema više: pojibehli kao uljudba. Ali hrvatski narod neprestaje biti vojnik kršćanske uljudbe. Njega još čeka veliki boj, al i slavna pobjeda za čistu, pravu, uljudbu kršćanska. On ima

još izvojevati sebi i drugima: pobjedu misli o slobodi i jedinstvu naroda i o ljubavi prema bližnjemu, ravnoj ljubavi samoga sebe.

Nije čudo, da uvijek vojujuć, hrvatski je rod gdje god zastao u nauči, a po tom u mnogo krajeva i osiromašio. Tako je navlastito s nami u Istri. Tako je kojekuda našoj rodnoj braći po Banovini, po Bosnoj, po Dalmaciji, po Cinoj gori. Pak sada oni, za koje su naši stari vojevali, koje su od Turaka branili, kojim su na galijama vestali, oni nas nazivlju „barbari“. Takovim je već davno zagrmio naš pjesnik Ivan Mažuranić, spominjući križ na Lovčenu, najvišem brdu Crne gore: „Oh da vide svieta puci ostali, iz nizina odkud vida neima, Krst ov slavni nepobjeđen igda, vrh Lovčena što se k nebu diže! Nebi trome prekrstili ruke, dok Vi za krst podnosite muke, nit bi zato barbarim vas zvali, što Vi mroste, dok su oni spali!“

Pak jesmo li u istinu „barbari“, to jest čeljad ne samo tudja ovoj zemlji, nego i čeljad divlja, nepristupna onom poredku života i onom napredku, kojim se diče zapadni narodi, navlastito naši Talijani?

Odgovor je lahko dati, istinit i za nas ponosan! Ne samo, da nismo barbari, nego smo, hvala Bogu, barem njim ravni, ako ne daleko pred njima.

Za dokaz toga, htjelo bi se izvesti ovdje prisodobu o svih granah ljudskoga života, bilo u obitelji, bilo u obćini, bilo u pokrajini, bilo u državi, te istinitim popisom načina mišljenja i djelovanja naroda hrvatskoga s jedne strane, a talijanskoga s druge, lasno bi se svakomu poštonomu sudiji dokazalo, da su Hrvati sve drugo, nego li barbari! — To ćemo i napisati u dva tri članka, jer želimo, da i oni naši, koji su još zavedeni i zasliepljeni stanu na prvi put i zagledaju, te se nebudu više sramili svoga imena i jezika, nego da ga budu izpovjedali neustrašivo, otvoreno, kao pravu nauku, kao pravo spoznavanje istine.

I Petar je zatajio svoga Spasitelja, dok još nebijase tvrde vjere, ali kad ga je svega prosinula istina Hristove nauke, i kad je vidio na svoje oči, da „učitelj“ trpi i smrt podnaša za svoju nauku, tada je Petar postao u istinu „pečina“ na kojoj je sagrađena crkva Hristova, te joj neprijatelji nahuditi nemogu.

Eto tako i hrvatski narod prosto je ponovno svojim sinovom, koji su ga zatajili, dok nebijahu stalni u vjeri, ali naše je tvrdo osvjedočenje, da se dan spoznanja istine bliža brzim korakom, i da će hrvatsko ime slaviti svoj veliki dan.

Da, jer jesmo sve drugo, nego li barbari!

Talijani imali su — negda — pravih plemenitih muževa, koji su štovali i uzveličivali naš hrvatski rod. Njihov najveći pjesnik Dante Alighieri pred više od 500 godina, kudio je jedan grad svojega plemena, da je rugoba od svih ljudi, a Hrvate je postavio za izgled prave pobožnosti.

Ariosto nazivao je vjetrove, što duvaju od Učke, Velebita i Dinare, da su „slovinski“ vjetrovi, a ovo more, da je „slovinsko more“, Fachinetti prodičio je život i običaje Hrvata od Istrije.

Tekar u novije doba, odkada se je u Talijana izgubila prava vjera, a počeli jim knjige i novine pisati židovi, od onda počela je hajka na nas Hrvate i sijanje mržnje i pripovjedačnje, da se mi nemožemo jednačiti s njimi, da mi nismo za „kultururu“, da smo mi neki niži rod ljudski, koj se ne da oplemeniti.

Pustite jih neka bleju, a na dokaz koliko su ili neuki, ili zlobni, neka za danas budu samo ove opazke:

U Trstu znamenit liečnik zove se Nikolić, znamenit nadučitelj zove se Stenta, a rodom je izpod Učke, Miagostović, a rodom je iz Dalmacije, jedan prvak politički zove se Rasković.

Jesu li to Talijani? Imena i rod od kojega potiču i krajevi njihov, starine, sve to jasno dokazuju, da nisu Talijani. I žalibože nisu nego po osvjedočenju. Hotomice ili nehotice, oni se odvrgoše od svoga roda i plemena, pak sjedoše onamo, gdje se laglje uživa, gdje se brže slava slieče.

Nisu Hrvati po mišljenju ni djelovanju, ali kad Talijani toliko staju i hvale rad njihovih kreposti i znanja, što to znači? To znači, da je naš narod sposoban i nadkrititi druge, da ina daka Božjega za svaku nauku i napredak, da se može dignuti u mudrosti, pak makar žalibože i na stetu svoga naroda.

Ono malo stalnoga što su Talijani stvorili u Istri, komu imaju zahvaliti? Pokojnomu zemlje kapetanu Franu Viduliću! Pa zar je Vidulić po rodu i starini bio Talijan? Podnipošto! On je to bio samo po osvjedočenju, po nenarodnom odgoju one dobe, kad je Austrija za Hrvate imala visokih škola samo u Padovi, Pisi i drugod po Italiji.

Komu imaju Talijani u Istri zahvaliti dobar napredak njihove gimnazije u Kopru?

Poglavito mnogogodišnjemu ravnatelju Babuderu. Pak zar je Babuder od starine i roda Talijan. Podnipošto! Njegova je starina na istarskom Krasu, među hrvatskim svijetom, gdje su se tolike bistrre glave odgojile.

Prije nekoliko godina osnovala je vlada u Trstu veliku obrnu (industrijalnu) skolu sa talijanskim naukovim jezikom. Znate li koga su postavili za ravnatelja? Onu mudru glavu profesora Haskoga, a Haski

je po rodu i starini Slovenac i učio je svoje mlade dane hrvatske škole. Dakle jesu li, ili nisu naši ljudi, za napredak za „kultururu“?

Mogli bismo stotine takovih primjera još navesti, ali za danas neka bude dosta još ovaj jedan najsvjetliji, najjači:

Zemaljski odbor za Istru imao je nečavno imenovati ravnatelja za gospodarski zavod u Poreču, na kojem se mladež iz Istre podučuje jednino u talijanskom jeziku. Dakako da je zemaljski odbor gledao, da ponajboljega učitelja i učenjaka nauje melju „talijanskimi“ umnici. I našao ga je i namjestio.

Ime mu je signor direttore Cuccovich. Jeli u istinu Talijan? Podnipošto, krstite se ljudi od čuda, i taj je rođen od oca Slovenca, starina mu je u Ritomečah na istarskom Krasu i od onuda dobio je prekršteni Kuković slovenski pisanu svjedočbu, da spada u onu obćinu, da je austrijski podanik!

Eto vidite, da bez naših otudjenih, al žalibože naših ljudi, nemoga ni najznamenitijah službena mjesta pokriti, pak nam se rugaju, da smo „divljaci“, da nas rod nije za višu uljudbu ni nauku. Već je ovo dosta da jim odgovorimo, da smo... sve drugo nego barbari!

DOPISI.

Boljun, 15. julija. Sadašnjem zastupstvu izlaze rok trogodišnjeg djelovanja. Dne 6. t. mj. držalo je isto svoja zadnja sjednica, u kojoj je imenovalo i komisiju za rješavanje reklama proti izpostavljenj izbornoj listini.

Uz ovdješnje razmaženo pačanstvo nije čudo, što se je u zastupstvo usuljala bila dvojica, koja nas svojim neiskrenim ponašanjem nekako očarala. Odnah u početku iznevjerise se nama, a po kazali su svoje neiskreno djelo kod izbora za IV. i V. kuriju zglasovav oha za talijansku stranku, za stranku Talijana Bartolčića. Da bude sviet znao za njihov imena i da se ih u buduću naši muževi budu činvali, eto imena te dvojice: Francesco Scroble, „ostelano e legule“ da Susjevia i Ivan Čeh Brajuna iz Paza, komu bnduž zaveden, oprasčamo, ako popravi svoju krivnju kod predstojećih izbora; drugoje nek, si i on dobro za ulož zapise, da ga uvijek hrišemo iz knjige naše: — „o Marco o madonna — mi ne trebujemo pol naša pol liea.

Pametnan gospodar, na koncu godine svrati svoj pogled na muholo vrijeme, da vidi, dali je on to vrijeme koristio uporabio. Sadašnje zastupstvo nije moglo u ove tri godine doista čulesa stvoriti, ali ipak misli, da je učinilo svoju dužnost, te može mirnom savješću pogledati na minute tri godine i kazati: eto nas, tu smo; razgledajte i vidite naše djelovanje, uzporedite isto sa djelovanjem prijašnjeg zastupstva; razgledajte i vidite naše upravne knjige, naše dnevnike, naše račune; uzporedite isto sa knjigama i računima prijašnjeg zastupstva, pa ćete viditi kakva razlika i viditi ćete, gdje je postenje i pravica i čistoca, a gdje je nepoštenje, krivica i zamazano, bludje.

Da, sadašnje zastupstvo učinilo je u ove tri godine dosta. Da nebi bilo isto ništa drugo učinilo, nego to, što je u trag ušlo šlipearu, koje se je kroz niz godina u obćini provadjalo, pa tim na put stalo daljnjem šlipearstvu, već bi dosta bilo učinilo.

Uzmemo li u obzir stanje, u kakovom je sadašnje zastupstvo primilo u ruke ovu upropaćenu obćinu, diviti se moramo ustrajnosti istog. Obćinski ured u neredu do skrajnosti. Na stoline službenih spisa nerješeni, obćinski računi u neredu, blagajna prazna, dogova na sve strane; obć. dobra sekvestrirana zbog neuplaćenog poreza i ekvivalenta; petiće privatnika spram obćini — pravi kaos, eto žalostnog stanja, u kojem smo primili u ruke upravu. Tko da ne zdvoji! Pravo je rekao ovih dana g. načelnik, da nije mogao spavati prvih noći od skrbi i brige. Toliko neurednosti preuzeli na svoja pleća, a k tomu još bez vijestog tajnika! Toliko rama na tielu tko da odmah zacijeli? Ipak hvala uztrajnosti načelnika i zastupstva, hvala uztrajnosti i vještini sadašnjeg tajnika g. Vidošića, zastupstvo nije klonulo duhom — učinilo je svoju dužnost u moralnom i materijalnom pogledu.

A Vi crnilište tadjega poštenja, koji neprestano vašim otrovnim jezikom sadašnje zastupstvo blatite i crnite, dodajte pa zavците u naše račune, pa najditte ako ste vriedni na bilo i drobnih nedostataka u istima. Ne, to niste kadri, jer su naši računi čisti, a vaši bili su zamazani. Pregledatelj računa bio je vaš čovjek, koj će i vas zapustiti, kao što je i nas ostavio najine Franceseo Scrobe, pa neka vam on kaže, ako je u računima sadašnjega načelnika našao na bilo kojnu nezakonitost ili neurednost. Kakva li razlika g. Scrobe među računima Mattiasich-a i Buretića? Odgovorite malo, no! Gulje je poštenje bilo prije, a gdje je sada? Nije li time u moralnom pogledu obćina podignuta? Jest! Zavrite u ostale upravne knjige, spise itd. pa recite po duši ono šta je pravo.

U prijašnjem zastupstvu bilo je osoba, koje su sa načelnikom na čelu u dane obć. sjednice riele noći kod Ferandića pijančarili i g. Alla mora igrali. A kada su sadašnji zastupnici ostali ob noć u Boljuni, igrajuće na sablazan pučanstva? Nikada! niti jedanput, već su oni kao triezni muzevi iza sjednice izpili čašu vina pa se liepo razišli.

Nu u materijalnom je pogledu učinilo sadašnje zastupstvo svoju dužnost u koliko je moglo. Na stoline, dupaće preko hiljade zaostalog poreza i ekvivalenta je izplaćeno pod sadašnjim zastupstvom.

Kolike sekvestracije i prodaje obć. dobra nije sadašnje zastupstvo zapriječilo? Koliko li dogova izplatilo? Dodajte, razgledajte, pa ćete se osvjedočiti.

Koliko obćinskih puteva se nije u ove tri godine popravilo? Neima skoro puta u obćini, da se ga nije popravilo.

Koliko podpora su primile pojedine porezne obćine, i to najviše na zagovor i preparuku obć. glavarstva? Kroz ove tri godine primile su sve porezne obćine što veću što manju podporu. Kolikom se je tim, ako i ne posve zadovoljilo, a to barem donekle pomoglo u ovih slabih ljetinah?

A prije, kada se je primilo kakovu podporu? Koliko obć. „uzurpa“ li se nije u ove tri godine obćini prikorisilo? A što se je prije činilo? Za pijacu i dobru jedacu pripušćalo se obć. „uzurpe“.

Nastojanjem obć. glavarstva izprosilu se od k. ravnateljstva pošte postarski ured u Sunjeviću sa voznom poštom do Cerovlja, a u Pazin, Poserli i Borutu sabiraoncu listova. Gdje su bili vaši prijašnji poglavari, da vani nisu to prijte priskrbili?

U Vranji kupilo se ove godine novu zgradu za tamošnju pučku školu, sklopilo se kupoprodajni ugovor sa državom južne željeznice u Opatiji za vodu, i tim materijalno znatno podiglo por. obćinu Vranje.

U ove tri godine provelo se gruntovnu uknjižbu razdjeljenog obć. imanja u Poserlu na ime pojedinih gospodarica i poduzelo se shodne kornike, a i primilo privolu na diobu obć. dobara u Sunjeviću.

Popravilo se groblje u Borutu, Pazin, Brestu, izplatilo se dug prijašnjeg zastupstva za popravak zvonika u Boljuni.

Račune sa bivšim načelnikom Mattiasich-em nije moglo zastupstvo prijateljskim putem rješiti, jer je bilo u njima previše nezakonitosti, zlorababa, koje spadaju pod kazneni zakon, pa je iste odstupila e. k. državnom odvjetništvu u Rovinju za daljnje postupanje. Do sada je bio Mattiasich jedan samni put radi toga pozvan pred sud u Pazin, a inače stvar spava na sudu u Rovinju. Ljudi naklapaju svasta o tonu, pa i da se

čeka, da bude Mattiasich opeta načelnik? Ali počekajmo, da vidimo; strpljen spašun.

To je u glavnim potezima rad sadašnjega zastupstva za mjaule tri godine. Pojedine podrobnosti nećemo nabrojati, jer smatramo to suvišnim. Budućem zastupstvu, preostaje još puno toga za poravnati. Ono, što su Talijani u toliko godina zanemarili; ono, što su naši stariji sagriješili, nemožemo preko noći popraviti; „duh ne pada od jednog udara“.

Pozrtvovnošću i slovom: oždaviti: će bolni odnosaji u našoj obćini; samo o-obne strasti na stran, jer gdje se bratška srca slože, tamoj olovo pliva u mže, a nesloga gdje zavlađa, i tamo i slamka na dno pada. Druga pa narodna poslovice glasi: stalnom voljom čovjek brda valja, i na ravnom opet nova diže. Sloga dakle i ustrajnost dovesti će našu obćinu do boljeg stanja.

Boljun, 24. julija. Prošlog četvrtka iznenadilo našu obćinsku upravu zemaljski odbor, poslav ovamo svog računara u osobi g. Matosovich-a, da pregleda obćinsku upravu, račune, knjige, spise — sve. Zar mislite da račune prijašnje razlikovne uprave? Jok! račune sadašnjeg zastupstva u minulih trih godinah. Zemaljski odbor htio nam se valjda tim osvetiti radi tamnjuna, što smo ga odavle zapalili u nekoliko dopisa. Milo nam je i drugo, da je g. računar zemaljskog odbora tučno sve pregledao — uporabio je čela četiri dana. Neznamo, kakav će raterat g. računar podnijeti zemaljskom odboru, ali stalni smo, da shloga nemože. Steta, što su računari stari na e. k. r. sudu u Rovinju, — jer bi bio mogao g. računar iste u sadašnjim pripodolati, pa ih bio vidio, kakva razlika. Nadamo se, da će zemaljski odbor doć do zaključka, da Hrvati ipak skrbnije upravljaju obćinskim imanjem, nego Talijani. Zemaljski je odbor možda mislio, da će ovdje maći odnosaje kao u mljšknoj obćini.

Redu u obćinskoj upravi imamo najviše zahvaliti revnosti i požrtvovnosti g. tajnika. Ovoliko na znanje onim Talijanom i njihovim podrepućima, koji neprestano svojim zlobnim jezikom sadašnju upravu napadaju, a prijašnjeg načelnika Mattiasich-a, kao uzornu načelnika do devetog neba uzvisnju. Ima ljudi, koji imaju u obrazu ne krv, već vodu.

Čudno nam se čini, da nas je zemaljski odbor baš pred izbiri počastio gosp. officejalom. Ill zar je počeo i zemaljski odbor agitaciju u korist naših obćina?

Iz Višnjana, dne 24. julija. Ovdješnjaj fionci djeđovske kulture već će zaista i Kahbrezi da zavide. Denuncije proti obćini i pravacim hrvatske stranke: ozloglašavanja, prijetnje, insultiranja noćni i urlikanje, već su dodjela i puk je presti toga. U tim ljudima vidite sinjoriju sa školskom dječom, postolarima i krečmarima: te uz otrovanje vode i druge divljake čine tuže se da je Višnjana na zlu glas! Kuid bi moraliste davali izgled bratške ljubavi na mjesto podjarivanja strasti i mržnje te ogovarati pošenu čeljad, koja noće da misli, kako bi njihove usijane glavice htjele (Sono passati i tempi quando sotto le ali del leone Margherita filava. — Op. slugara), i držali se čue: stoj, ako hoćeš da te časte, „paiz“ drugačije bi slovio.

Ako su Hrvati u godinu dana otkrili toliko neurednosti, da se i sami protivnici srume, znak je, da ih je bilo, te im je uzaludno po svojim novinama izvršati stvari i vriedjati hrvatsku narodnost; vlasti znadu dovoljno i više nego je potrebno, — Puk se budi, otvara oči i razlučuje prijatelje od dušmana. Ne čnje se više Višnjanskog Crispa: „jo voglio, io comando“. Svak se služi svojim jezikom, on ma mislija ni lake fe narod čeka mirno na popristu nametnike i zavoditelje.

Puran piše labinskoj svraki, da je kokot obolo na sren, odak je golubica odjeljela, te da nemože jesti, piti ni spavati, te ne nastane li kakav preokret u moždjanima, da će stupiti del „Popolo“, dell' „Eco“ i dell' „Latria“ zievati od dosade, a dopisnik, pui krečmarških obveza, da neće moći tui priznati doskočiti.

Moralista ozvrpoljio se, što nečinje one noćne melodije, koje je Pihatus tolikim zvojem bliedog lica sastavio proti ovim Hrvatinu, a koje je uređivao rasilježuci kožu bradicu, i što su vlasti pokazale i ako malo pokasmo da nije dozvoljeno ni vriedjati ni insultirati te naredite, da se one krasne pličice pri opetovanju postavu u kletku.

Pobožni, člankopisac sudi se u počrečkoj bahi, što redar čuva tjtog dalma-

linea (koji im je tru u peli i tvrda kost za glodati) od jaganjaca „del paese“ i što su njegove učienice omako malo pisale studentima u teatru postavivši tudji podpis.

„Guarda puppola“ tuži se u „Eco del Litorale“, što vuida nije još izagnula hrvatsku većinu iz palače, koja je otkrila onu savršenu talijansku upravu i što neće još da postavi onu manjinu, koja je do grla zaduzila obćinu i dovela je do one slave i veličine, da je sam putrijarka u u Poreču pobožno ispovjedio: „Era troppo, ma...“ la favella.

Dobro poznate noćne sove, iza kako su obnovile divljaku: dreku pod tudjim prozorima i do sitosti pravile insulte, našle su još vremena, da prilipe na jednom zidu pergumenu svoje brutalnosti proti bezprikornim osobama. (Ovo je „la decemalra civilta“ di Visignano!“ — Primjetba slugara).

Neki stia gospoda misle, da se ugodno zabavljaju, kad mogu insultirati Hrvate kad koji prolazi snu, a ma haš kako su nančšli na visokim školama, pardon — u bečkim krečmarima.

Višnjana, 17. julija. Talijanski stičirici pribaviše neku izazivnu pjesmu, kojoj su promienili nekoliko fraza, uvriedjivih po hrvatsku narodnost, te bi se noću dregčili, da je valentina vječnoga žida od dragosti igrala. Nego vlasti, i ako malo kasno, ipak ganoše svoje prste, a naši masavski junaci povukli se brže bolje u brig, od kuda su se čula dva tri hrupava glasa u daljini, koji su se miešali sa umirućim rikanjem krilatog lava i sa žueljivim psikanjem učitelja „Mortoiंपiedi“, dočim se je stara velada mrko objesila, a višnjanski Crispi podvija rep i pod mjesecemim zrakama uzdisao za sturim vremenima, kad su strepila polja, brda i doline pod gromotinu „io voglio“, „io comando“, — Prilog „Nase Sloge“, uzbuđio vas Izrael i fine glavice, koje su držale, da će im spomenik biti dignut na plokati sv. Roka za svoje razutrene dopise, jer su tobože izagnali Hrvate iz obćine, i da im je odzvonilo po onoj: „reci mu, da ti ne reče“.

Politički pregled.

U Pali, dne 26. julija.

Austro-ugarska nagodba sklopljena posljednje doba na temelju § 14. austrijskoga ustava probudila je na novi život Niemee obstrukcioniste, koji su se bili nakon svog duhovskog programa utjuljali u sladki san.

Pojedini kl.bovi njemačke lievice proglašuju izjave, kojimi prosvjeduju proti nagodbi i proti tonu, što vlada pomoćni § 14. razpisuje nove poreze.

Što se tiče novih poreza, proti kojim ustaju Niemci, dajemo im pravo u toliko, što se nove poreze nebi smjelo udarati na pučanstvo bez dozvole parlamenta. nu pošto se znađe, da su upravo ti Niemci zapriječili svako djelovanje parlamenta, moramo se čuditi smjelosti Niemaca, koji prosvjeduju proti učemu, što su sami sakrivali. Svojim bezobzirnim i neopavdanim postupanjem podali su vladi oružje, kojim se ona sada služi — kako oni tvrde — protizakonito i neparlamentarno.

Na temelju zemaljskoga zakona od g. 1897. započeli su u Dalmaciji dne 23. t. mj. obćinski izbiri, koji će svršiti koncem agusta. U izbornu borbu stupaju 4 stranke i to najmoćnija narodnjačka stranka, kojoj je na čelu sabsorski predsjednik dr. Bulat, zatim stranka prava, srbska i talijanska stranka. Najviše obćina ostati će bez dvojbe u rukuh narodne stranke, dočim će se srbsko-talijanske obćinske uprave još većma skrčiti, što je i posve u redu, jer im u Dalmaciji nema mjesta, jednim ni drugim. Jedna od najvažnijih obćinskih uprava, ona naime slavnoga Dubrovnika, kojom upravljahu zadnje doba združeni Srbi i Talijani, doći će stalno za predstojećih izbora u hrvatske ruke.

Nesretni razdor u susjednoj Go-

rici zahvaća sve to dalje krugove. Nadali smo se, da će narodni prvaci ograničiti razdor na što užu djelokrug, a kad tamo oglasuju se izvanyjske obćine, trgi i kotari za jednu ili za drugu od prepričanih se strana. Svaki rodoljub, koji uzradi na tom, da se na Goričkoj što brže uzpostavi stara sloga, steći će si za narod velikih zasluga.

Crnogorski knežević Danilo nazlazi se ovaj par u Baru, gdje očekuje svoju zaručnicu, koja ima tuj u crkvi sv. Nikole preći na pravoslavnu vjeru. U Bar je jučer pošao i odaslanik ruskoga cara veliki knez Konstantin Konstantinović, koji će kod vjenčanja zastupati svoga cara.

Srbskomu razkralju Milanu reć bi, da će se izjaloviti i njegova zadnja komedija. Nije tomu dosta, da mu danas nitko više nevjerve, već da je svatko osvjedočen, da si je on naručio atentat na svoju slavnu osobu, nego stale mu se i groziti nekoje velevlasti. Njemačka, Italija i Austro-Ugarska za su naime ozbiljno opomenule kralja Aleksandra, neka pazi što radi njegov otac sa radikali, koji je progoni kao divlju zvier, dočim se znade odavna, da je Rusija do grla sita Milanovih spletaka i da ona neće nikada mirno trpiti, da se u Beogradu tjera protuslavensku politiku.

Ruski narod okuplja se oko mrtvog tjela svoga prietolonasljednika, velikog kneza Jurja, koje bijase jučer doveženo u Petrograd, gdje će biti u crkvi sv. Pavla pohranjeno.

Na zadnjoj skupštini slavenskog dobrotvornog društva u Petrogradu, bijase izabran predsjednikom državni savjetnik A. Vasiljev, iskren prijatelj zapadnih Slavena i poznati zaštitnik balkanskih Slavena.

Franina i Jurina.

Fr. Ca j' tamo novega va Boljune Jurino?

Jur. Sijera Bela, da se jako jadi.

Fr. Ca bi reć?

Jur. Zać da njoj posli od politike negredu kako bi otela.

Fr. Dragi ti, neka se ona drži kuharice i preslice, a politiku neka pusti na stran.

Jur. Vero sam njoj i ja to reka.

Fr. A ča ono pišu talijanske gazete, da je poli Visa „mare — moto“?

Jur. Baš sada sam sluša predikat, da je neki „Palestro“ skoćiajz mora na brlo „Hum“.

Fr. A dragi ti, to mora skvadra manovre dela poli Visa, pak se Talijanom gaće tresu.

Jur. Ma : meni se para, da će bit tako nekako.

Jur. Ča je istina, Frane, da će Piktular crkvu zidać u vrću.

Fr. To sam i ja čuju, ma da ne će gustati kako i ona Valurska.

Jur. Varamente je i pravo, zašto kad pre Blaž neće više kantati u staroj crkvi vanjelje po starinsku, neka manko kanta u novoj kako će on „moderno“.

Jur. Ča se to miša za te pojpe; niki dr se uziru na plovaniju; drugi na kanonika a pre Blaž?

Fr. Pre Blaž, ako dohije pravdu s Marčanci postati će s vremenom biskup, ako ne pak šišanski kinslifer ali pođesta.

Jur. More, more, kad zna onako latinski.

Domaće i razne vijesti.

Novi kanonik stolnoga kaptola u Krku. Njeg. Velikansvo car i kralj Franjo Josip I. imenovao je župe upravitelja u Malom Selu, veleč. g. dr. Antuna Grškovića, kanonikom stolnoga kaptola u Krku. Čestitamo!

Ivan Rendić odlazi iz Trsta. U hrvatskih novinah čitamo, da se naš proslavljeni kipar g. Ivan Rendić seli iz Trsta u Biel Zagreb, koji je završio god. 1873, odmah nakon zlosretnog potresa.

G. Rendiću stavljaju se u ovdje kao Hrvat. od strane zagriženih Talijana osobito od strancarskih novinah svakojake zaprieke. On bijaše od svakog tole važnijeg kiparskog posla, što su ga posjednici ili oblasti, putem javnosti ili privatno naručivali — već unaprijed izključivo. Talijanski fanatizam nepozna ni umjetnika ni umjetnosti, kad se radi o političkom protivniku. Osvela i strast krieposti su naših dušmana.

Umirovljen liečnik. Poznati slovenski rođoljub i odličan liečnik g. dr. Šime Perlot, prosekator u javnoj bolnici u Trstu, stupio je na vlastitu molbu iz zdravstvenih obzira u stanje mira.

Veleučbenomu g. liečniku i dičenomu našemu rođoljubu uemože doista nitko podati liepše svjedočbe, nego li mu ju podaje tršćanski talijanski listovi — pohvaliv njegovo uzorno djelovanje — koji inače ništa nehalve, što polječe iz slavenske glave ili iz slavenskih ruku.

Plement dar. Ugledni hrvatski rođoljub g. dr. Dragutin Neuman, odvjetnik u Opatku položio je dne 22. t. mj. u uredu činu „Obzora“ svotu od 100 for. za družbu sv. Cirila i Metodja u Istri.

Zahvaljujuć se ovim dičenomu rođoljubu na veleučbenomu daru, želimo vratiti: da bi taj plementi čin bio pohodan svim onim hrvatskim imućnicom, kojim leži na srcu duševni i tjelesni spas istarskih Hrvata.

Hrvatski konzuli u dalekom svijetu. Naš cesar i kralj imenovao je nedavno poznatoga hrvatskoga rođoljuba i vlastinika mnogih parobroda g. Nikolu Milana oviča, počasnog konzula u Buenos-Ayresu (Argentina) počasnim vrhovnim konzulom, a trgovca u istom mjestu g. Petra Milanovića počasnim podkonzulom.

Pomorski kapetani. Kr. pomorska vlada na Rieci imenovala je kapetani duge plovitbe dosadašnje podkapetane (poručnike) gg. Artura Dujmića iz Rieke, Nikodema Gudeca iz Kraljevice, Gaspara Randića iz Sušaka i Vinka Vlašića iz Drage, a poručnikom g. Cezara Medanića iz Kostrene sv. Barbare.

Admiral Dewey u Trstu. Dne 20. t. mj. u 8 sati u jutro stigao je američki admiral Dewey na ratnoj ladji „Olimpia“ u tršćansku luku. Sirom obale čekalo je desetak admirala mnoštvo znaljeljnih. Sa svetonika pozdravljenu bijaše američanska ladja punjenjem topova, na koje je ona odvratio. Tečajem istoga dana primio je admiral u posjete više domaćih i tuđih novinara. Sljedećeg dana posjetio ga je e. k. namjestnik, gradski načelnik, konzuli itd.

Dan prije admiratova dolaska u Trst stigao je onamo američki poslanik u Beču g. Addison Harris, da pozdravi admirala. Istodobno sastali se u Trstu svi američki konzuli, koji stanuju u Austro-Ugarskoj.

Dne 21. t. mj. priredio je poslanik svečanu gostinu, u jednom hotelu na čast admirala. Drugi dan gostio je admiral na svojoj ladji mnoge pozvanike.

Admiral je posve zdrav. Ovdje ostaje u svemu 10—12 dana te će najkraćim putem u Ameriku, gdje mu privedjuju velike svečanosti.

Veliki vojvoda ruski Konstantin, putujući na svatbu kneževica Danila, bio je dne 20. tek. u Puli i ukrao se je na brzi lojvod parobrod Wurmbrandt sa suprugom i pratnjom za Kotor.

Kneginja Jutta od Meklenburga-Strelca, zaručnica crnogorskog prestolonasljednika kneževica Danila ukrao se je u Puli o ponoći dne 24. tek. na posebni parobrod, koji ju je odvezao u Bar. Prati li se u otac i majku, veliki vojvoda Adolf Friedrich i Jelisava od Meklenburga-Strelca, koji su privali pod imenom grofa i grofice Weiden.

Uz nju je bila brojna pratnja dvorjana, kojoj se u Beču pridružio crnogorski vojvoda Mihajlo Popović.

Kneginja Jutta, koja će nositi po vjenčanju krasno naše narodno ime Milica, božanstveno je liepote, vitka stasa i zlatokosa dieva. Cijela njena bajna pojava ohe-

ćaje, da će biti prava narodna Danika, dostojna družica: uz hok kneževica Danila.

Ona proističe iz prastare slavjanske vladalačke kuće Strelca, zadnjeg ostanka nekadašnje zelene grane polubalskih Slavena.

Vojvoda Popović je krasna ljudeskara, crna brka i mirka pogleda, pravi sin junacke Crne Gore.

Bogodilnjača Viške bitke, vršila se dne 20. o. mj. u Puli. — Bile su izvešene zaslave na ratnim brodima, a u večer vrtna zabava sa razsvjetom u ovdješnjem Marine-Casino.

Pišu nam iz Visa: Pukim slučajem dopao mi je rukohil broj talijanskog lista, izlazećeg u Puli, gdje piše o Viškom boju i veli za Hrvate, da su prali kувјertu.

Talijanski člankopisac nije se iznevjerio čudi svoga naroda. Članak inu vrvi „fanfaronadami“.

Da su mu poznati viški dogodjaji, što sumnjamo, jer „Talijanom isti serde, za pitati bisuo ga, da li je bio Talijan onaj Anton Tončić, koji je spasio „Kaisera“ začepiv s pogibelji života skulju dobitvenu od „Palestro“ i očistiv kувјertu od oboroneg jarbulu?

Je li bio Talijan onaj Nikola Karković, koji je oteo zastavu sa talijanske oklopnjace „Palestro“.

Je li bio Talijan Jakov Žilko, junak „Helgolanda“ ili „Visa“?

Jesu li bili Talijani Kamalić sa „Salnamandre“ i Brkulčić s „Ferdinand-Maksa“? A admiral Florio i Milošić tada zapovjednici Salnamandre i Svarcenberga?

Ko je hranio Vis toliko dana od neprijatelja, dokle god mu nije došao u pomoć slavni austrijski admiral. Jesu li to bili Talijani ili naši krsni Liečani?

Slavni Tegetof, ne danski admiral, kako ga Talijan nazivlje, već junak rođjen u slovenskom Murihoru, jeli on hvalio Talijane ili Hrvate riečima, upravljenim viskom načelnikom, a koje ovako glase: „Lako je poljediti s Vašim slavskim lavovima“?

Dosta je ta svjedočba hrabrosti i spoznanja, upravljena od najkompetentnije strane, baš poslje vruča boja, a da se smiešnim pokužu sve talijanske „fanfaronade“.

Nismo mi prali kувјerte već junacki prolivali svoju krv za kralja i domovinu, a neka nam se javi ime ciglog jednog Talijana na austrijskoj strani, koji je bio te bitke ubijen ili ranjen.

Talijani su oni, koji uvijek bježe u hlad, i obavljaju ženske posle; smno da im je liečnari i vrijeme gabit. Oni se nikad s ljudima mjerit ne mogu.

Ako ih je bilo koliko u bitki kod Visa, te su naši nogama u debelo meso ljerali iz njihovih skrovišta pod tuču tanela, da gimt, kako su i naši ginuli.

To je istina, a bitka Talijanu proti Talijanima je izmisljotina.

Grozna nesreća. Na torpućki prvog reda „Adler“ u dalmatinskim vodama, na sjeverozapadnoj strani otoku Torkule medju Hvarom i Korčulom, prsnio je u znak parni kotao dne 22. tek. mj. po noći.

Poginuli su zastavnik Grabmayer, podčastnik Josef Deotto, Puljanin; Nikola Ulijić, dobar Hrvat, rodom iz Gline; Anton Siegl i Andrija Miljak. — Pokoj im duši!

Ranjena je sva ostala momčad brodi; jedanaest ih na broju. — Ladja nije potonula.

Dne 23. tek. mj. na 6 sati po podne bio je u Spljetu sjajni sprovod zaslavn. Grabmayera i mornara Siegla. Prisustvovala su sve oblasti uz znatno saučede naroda. Tjelesa drugih žrtava nisu se mogla naći.

Siliedimo njihov primjer. Doznajemo, da su se naši vriedni franjevci, konventanci i dominikanci pobrinuli na dobu, da im već i ove godine bude dozvoljeno dne 5. julya slaviti blagdan slavenskih apostola sv. Cirila i Metodja. To im se je takodjer dozvolilo, i rečenoga dana slavilo. Ujedno javljamo sa zadovoljstvom, da se je za franjevece konventualce osolito zauzeo poznati naš franjevac i dični rođoljub, otac Franc Dubrovčić rodom iz Cressa, a za sada još nastanjen u Padovi, odakle će do mala medju svoju milu braću istrane.

Rovnjanski seljani buduće oprezni. Prosloga mesopusta priredili su Talijani u Rovinju ples u kazalištu na korist zloglasne „Legre“. Ustila je tom prigodom liepa svota, koja je imala služiti kao kvas za ustanovljenje talijanske škole u Rovnjiskom selu. Taču je malo tko vjerovao, da bi se lko osudio u hrvatskom selu otvori li talijansku školu, gdje već odavnina postoji hrvatska. Nu danas moramo i mi vjerovati, da se o tomu radi. U nedjelju priredili su naime Rovinjci i drugi zabavu,

koje čisti prihod je namijenjen budućoj talijanskoj školi u Rovnjiskom selu. Tim novcem; da će graditi „Leginu“ školu u rečenom selu; a što bude, trebalo, dati će „Legu“ i gladna im braća iz Italije.

Pozor dakle čestiti naši rođoljubi u Rovnjiskom selu, jer se pleće gusta mreža, da Vas u nju zapletu.

Pomoe Talijanom. Subolnji „Polopolo istriano“ javlja, da je „Legu“ dobila opet onih sedesdes i nekoliko novčića od pristojbe oglasa priljepljenih po gradu, što plaća „Naša Stoga“.

Slabo jim se mora goditi, kada te nase novce trebaju za Legu. Bolje bi bilo, da je občina raspisala natječaj za zakup oglašivačju, možda bi se bilo više dobilo.

Spomenuta novina javlja nadalje, da su oglasili bili pokidani. Istini za volju izjavljamo, da se je to moralo dogoditi u noći, jer obdan smo jih cieti četvrtak vidili. One derane, koji se tim barbarstvom bave, opominjemo, da se uvijek hvala svojom „kulturom“, a prava ujudba dopusta svakom narodu i svakom jeziku, da očitlje svoje misli i da se razvija. U ostalom ih opominjemo za treći i posljednji put, neka se kane posla, koj bi jim mogao prisljesti.

Narodni ponose, gdje si! — Pisanam iz Pule: Neko družtvance u nedjelju večer, tako se glasno i izazivno razgovaralo u vrtu „Čitavnice“ u inače dosta slahom talijanskom dijalektu, da je snebivalo sve prisutne članove. Tome krive su neke gospeje i gospodine, koje rekbi, neimadu pojma o narodnom čuvstvu. Nečudimo se njima, ali se čudimo i zamjeramo njihovim muževima i zaručenicima, koji stave kao rođoljubi, a neće ih neznaju upljevati, da i njihovi čine čast društvu u kojem se mlaze.

Upozorujemo na to društvenu upravu, u drugom zgodnom momeć drugje zaguditi. **Rođoljubni čitavnici.**

Putovanje e. kr. namjestnika po Goričkoj. Njegova ekselencia, e. k. namjestnik grof Goëss kao da je zaljubljen u našu braću Slovence u Goričkoj. Mi nismo dođuše ljubomorni u ovom slučaju — jer su predmet ljubavi naša braća — ali da g. grof toliko ljubav izkazuje — recimo mrztkim mu Talijanom — neka nam vjeruje — da bismo bili na njega ljubomorni. G. grof bio je naime prošle godine medju Slovence Goričke, a sada je pošao opet tamo, dočim znamo, da imade selo, gradova i kolara Primorja, koje nije jošje g. grof svojim posjetom usrećio. Mora dakle da ga vuce osobita ljubav medju goričke Slovence ali na žalost oni reć bi, da su mu ostali nezahvalni, nesamo da neće da slušaju njegovih oćinskih savjeta, nego rade baš protivno. On im n. pr. savjetuje: poljerajte Vuše zastupnike u zemaljski sabor, biti će tada vaša zemlja, druga obećann zemlja, a one tvrde glave u soškoj i vipavskoj dolini, te u golom Krašu snijale se g. grofu u brk. Rekoše mu naime, da će ostati i nadalje siromašni ali posteni, jer da je bioji dobar glas nego li zlatan pas, i svi nosilji ovoga svieta.

Možete si misliti, da su slovenski listovi Primorja kao „Edinost“, „Sočar“, „Primorski List“, „Primorac“ itd. srdacno čestitali g. namjestniku na ususpjelu, što ga je počeo medju goričkimi Slovenci.

Nama se je osobito dopak kratka ali kraftna kritika „Primorskoga Lista“. Kaže naime: „da je sprejem g. namjestnika bil skoro povsod precej hladan“. Ali kakav da i bude nego li hladan u ovoj nesnosnoj vrućini, koja vlada u Primorju već dugi niz godina? G. namjestniku bio je stalno „hladan sprejem“ u ovo doba godine miliji nego li, da su mu galjegod braća Slovenci zakurili.

U ostalom neka se g. namjestnik lim tješ, da je bilo, da jest i da će biti nezahvalnika dok svieta i vjeka. Ono veselje, koje su mu pokvarile tvrde slovenske ljubanje u Goričkoj, vratiti će mu u Trstu stotnurko drugovi po krvi, naime novi i stari baroni, te desni prijatelji D'Angeli, Venezia i ostala svojstva.

Iz Klane. (Izbor župnika). Naša plovinja već je više godina bez župnika. Sada je najednom došlo, da će izbor biti dne 30. ovoga mj. dakle dođuću nedjelju. To je preunglo. Govori se, da su spisi ležali više mjeseci na kapitanatu, a sada naglo urien izbor. Nije pravo, jer je trebalo popraviti listinu knežegospodara, jer neki su pomisl, pak bi se moralo glas dati njihovim punojletnim nasljednikom, koji su knežegospodari.

Koliko sam žuo, šest je matjeatolja,

dakle ima se dosta prilike od dobrih izabrati najboljega.

Občinari neka paze, kako si prosturu, onako će spavati.

Čudno je ipak to, da mi još danas neznamo, koja trojica jesu u terni, kao najsretniji predloženci.

Važnost Hrvatske na jugu monarhije. Bečki list „Information“, za kojega kažu, da je pisan za diplomaciju i da je u blizkom dočaju sa bečkim vladajućimi krugovi, piše obzirom na nezdrave odnose u susjednoj Srbiji o važnosti krajevine Hrvatske za monarhiju koliko sledi:

U oči ovakvih eventualnosti, koje bi mogle dovesti do većih ratnih zapletaja na balkanskom poluočku, za Austriju i Ugarsku je od najveće važnosti, da je njezino ograničeno pučanstvo zadovoljno sa obstojećimi odnosaji, te da nebudu u srbske spletke i druge zapletaje uvučeno. Najbolje sredstvo, da se to ne dogodi i da se nješto postigne, ima se u tom tražiti, da vlada izpunjenjem njihovih ipak ne nerazboritih želja, znade osigurati ljubav i vjernost Hrvata, koji su se i u najtežih krizah do sada uvijek sjajno izkazali, da bi po mogućnosti oživotvorili državno-pravne ideale Hrvatu i stvorili jednu državnu skupinu sa i historičkim po-jeđnom ovoga vuzda carstvu vjernoga naroda.

Ovaj narod je ljevao svoju krv na biljadana ratista za dinastiju, pak je zato vlada dužna, da sjedini sve hrvatske zemlje u jednu hrvatsku skupinu, ili da se bar što je najmanje, podupire razvitak hrvatskoga naroda, da se osobito gleda na to, da se svi Muhamedanci u Bosnu i Hercegovinu s Hrvatima sjedine. Onda se neće trebati bojati srbskih agitacija, koje prolaze na najlište naše monarhije i onda će sve veliko-srbske ideje biti u zametku udusene. I u jednom drugom pravcu zalitjeva se u interesu monarhije ojačanje hrvatska za obranu i zastitu iste. To je naime irredentizam, koji se razvija u južnoj austrijskih pokrajinah, u austrijskom Primorju i na Rieci; proti tomu je neobhodno mizdno gojenje hrvatskih interesa i razvitak hrvatskoga školstva, jer će onda hrvatski narod, kad bude vidjeo, da ima u monarhiji svoga prijateljskoga podupiratelja njegovih materijalnih i narodnih potreba i muž.a, on će kao jaka većina u Primorju moći, da malu talijansko-irredentističku manjinu drži na uzdi i u mira, dočim osnove talijanske irredente tako imadu puno veće izgleda na uspjeh, ako bude hrvatska većina pučanstva i nadalje u jarmu. Nadamo se, da će iz sadašnjih smutnja u Srbiji odlučiti se u Beču na pravdu uporabiti će se pojaviti napokon ona narodna politika, koja je u interesima monarhije.

Čarev dar na korist znanosti. Ruske novine javljaju, da je ar. Nikola II. podielio petrogradskoj akademiji znanosti 60.000 rublaja za nabavu ladje, kojom se imadu izražavati novosibirski otoci i zaiukovska pokrajina.

Talijanske uzor-uprave. Medju talijanske uzor-uprave valja da nabrojimo i uzornu upravu grada Trsta. Da se tuj novac baci lievo i desno u čisto političke svrle l. u svrle razmaroljenja tršćanskih Slavena, o tomu evakujući sve i vrabci na krovovima, nu da mogu i pojedini činovnici slavnoga magistrata občinskim novcem razpolagati po mihoj volji, doznali smo tekari ovih dana. Došao je naime na svietlo jedan debeli „maran“ občinske uprave i to nakon dvie godine. Bivši činovnik gradske uprave neki Milatonić prionevjerio je naime svotu od 24.000 for. na štetu grada, a sada se to izražuje. Pak da nisu naši Talijani svuda jednaki?!

Novi porez na šećer (enkar). Od 1. augusta l. g. uvadjaju se novi porez na šećer od repe i to 12 helera (para) po kilogram, koji se nalazi u prometu kao tugar in koji se nalazi u raznim sladeličkim (polufabrikat) kao u sladkiših, zaslađenom voću, čokoladi, kakao, likeri itd.

Zalihu šećera, sladkisha itd. mora se prijaviti financijalnoj straži onoga mjesta, u kojem se nalazi, i to tri prva dana mjeseca augusta 1899. Prijava je pismena u dvili primorjih na tiskanah, koje izdaje financijalna straža.

Upozorujemo na ovo opozovanoje trgovce i druge osobe, koje se tim bave, da nebudu imali ka-nije savjetnih troškova i neprilika.

Privremeni odbor djacki u Spljetu (Dalmacija) pozivlje hrv akademice i abiturijente, da dođu na djacki sastanak u Spljet dne 24. kolovoza l. g. Prigovori, savjeti i predlozi šalju se na gosp. stud. med. Dujma Girometti u Spljet.

U Liptovu Sv. Miklošu imali su naša braća Slovaci veliki političko-narodni tabor, na koji se skupilo do 5000 ljudi. Dogovarali su se o budućim izborima. Vladini povjerenik je svim govornicima odzeo riječi i predložio jim veiszdaju. Zivila madjarska sloboda!

Talijani prolaze zlo u Americi. U Tallulah, s sjev. Americi, poriečkali se Talijani se jednim liečnikom, kojemu zadatak smrtonosnih ramu (januacu hodezom). Sgrnuvša se mnogobrojna svietina ulovi i objesi Talijane o grane stabala, pucajući iz revolvera i pušaka. Njihova su ljtesa bila uzasno izmucavana.

Talijanski ministar prosvjete, za talijanske škole izvan Italije. Dokazali smo opetovno kako se svi krugovi Italije brinu za širenje italijanske izvan Italije. Taj posao vrše počam od kralja, kraljice i ministara sve uplivanje osobe. Sada čitamo u talijanskim novinah, da se brine na osobiti način ministar prosvjete Baccelli za pučko školstvo izvan Italije. Da je u programu g. ministra širenje talijanskog školstva i u naših južnih stranah. o tomu neima nikakve dvojbe.

Ako pomislimo, da Hrvatima i Slovenima našega Primorja nedaju ni zemaljske ni državne vlade potrebitih škola, a da se talijanski ministar toliko brine za talijanske škole izvan svoje države, tada zaista neznamo, kako da rješimo tu zagonetku.

NI mrtvoj nedaju mira. Kako pišu neke novine iz Nizze, bio je ovih dana kip naše blagopokojne kraljice Jelisave u Montoni od talijana veoma oštećen. Nije im dosta, da je njihov suplemenik, nesretni Lavreni škoroč dragocimni život plamenitoj i mrtvoj vladarici, već im se hoće, da ju i poslije smrti uznemiruju. Jeli moguće i pomisliti većega divljaštva?!

70.000 talijanskih radnika u našoj državi. U novinah čitamo, da imade sada 70.000 radnika iz Italije u raznim stranah Austro-Ugarske. Ovi radnici grade željeznice, mostove, uređuju rijeke itd. itd. Naši radnici moraju po svietu trbuhom za kruhom, a tudjim njihovim krah iz ustiju. Naš radnik klati se po Americi i Africi za koricom kruha, a talijanski radnik radi u njegovoj domovini.

U Trstu i Primorju u svakom većem poduzeću sve je puno talijanskih radnika. U tršćanskom gradskom vieću razpravljalo se nedavno o gradnji jedne željeznice u tršćanskoj okolici i taj je bilo rečeno, da se imade dati radnju talijanskim radnicima.

U istarskom saboru rekao je u zadnjem zasjedanju jedan talijanski zastupnik, da bi se imade u naših stranah postaviti za oružanice Furiane.

Znatilježni smo, hoće li istarski talijanski dati radnju na željeznici Trst-Poreč domaćim radnicima ili Talijanima.

Putovanje u svetu zemlju. U Ljubljani sastao se odbor, koji prijedljuje posebno putovanje u svetu zemlju. Pohiže o tomu a slovenskih listovah.

Provtarne srebrne forlute primati će državne blagajne usljed naredbe ministarstva financija takodjer po-slje 15. julija.

Sve rodoljube uljudno molimo, neka zahtjevaju „Našu Siguru“ po svih kavanah i gostionah koliko u Puli toliko izvan iste.

Upozorujemo rodoljube diljem Istre, da je naša nakladna tiskara uredila i svoju knjigovežnicu, koja prima i izvršuje svakovrstne i najteže radnje zasjecajuće u knjigovezku obrt.

Društvene vijesti.

Braća Sokoli! Radi prevelike topline obastavljajte se redovite gombalačke vježbe za neopredjeljeno vrijeme!

Početak vježbanja bit će objavljen u „Našoj Sluzi“ i u društvenoj dvorani! Tamburaške vježbe sliede nepretrgnuto kao i do sada.

Pula, dne 25. srpnja 1899.

Odbor
I. Istarskog Sokola.

Proslava desetogodišnjice obstanaka i blagoslovljenje svoje zastave slavilo je dne 9. t. m. pjevačko društvo „Adrija“ u Barkovljah kod Trsta. Svečanost ta bijaše i obzirom na množito naroda i obzirom na provedenje krasnoga programa upravo sjajna. Čestitamo sl. odboru i svim „Adrijancima“.

„Narodna veselica“ koju je prošle nedjelje priredilo konsumno društvo u Pobežih, izpala je upravo sjajno. Naroda sakupilo se je iz bliza i daleka toliko, da ga toliko u onom skromnom selu jeste otkad nije bilo. Samo iz Trsta bijaše tamo do 150 izletnika. Program veselice izveden je vrlo liepo, i uz obće odobravanje. Svuda vladao je uzoran red i zanosno veselje.

Ako se uzvati, da se je vršila ova veselica pred vratu grada Kopra, i da su silni glasovi naše pjesme te mili zvuci narodne glazbe odjekivali od zidova talijanskog gnjezda, priznali se mora, da zasluže naši dični Pobežani svaku hvalu, što mogu i znadu prirediti ovako krasne veselice.

Izkaz prinosa na ravnateljstvo „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“ tekom mjeseca febrara tek. g. 1899.:

Gosp. Ivan Rabar, ravnatelj gimnazije u Osijeku: sabranih i društva prijatelja for. 6-40
Podružnica u Lovranu, članarina dijelom i darove u iznosu 55-77

Gosp. Franjo Anaković, župnik u Privlaci: svoj mjesecni primos za febrar 1-—

Gosp. Đinko Spinčić, blagajnik podružnice u Rukavcu što članarine, što inih prihoda 131-51

Gosp. Josip Mirković iz Puntiere kod Barbane: sabranih u piru Ivana Mirkovića od Pavla 1-10

Gosp. Julij Miran, učitelj u sv. Mateju: svoj mjesecni primos za febrar 1-—

Gosp. Sime Kvirin Kožulčić, Muli Lošinji: — članarine i darova 42-61

Gosp. Ivan Mahulja, učitelj u Dobrinju, sakupljenih: prigodom večere dne 2. febrara 1899. za prodanu Šunku i od igre broštulina 8-—

Uprava „Hrvatskog Narodna inue J. K. Čuljata u Vinokovcima 3-—

Uprava „Narodnih Novina“ — Zagreb: — od raznih darovatelja 90-70

Gosp. Allan Priskić, bivši blagajnik podružnice u Opatiji: članarine od g. 1897. ujedno sa kamatama u iznosu od 28-87

Gosp. St. Jenko — Podgrad: a) Lina Jenko, primila za crnu kavu od gosp. nadinžinira Frana Žužeka 5-—

b) Preplatili su članarinu u Citatonici gosp. odv. Makso Hrovatin i gosp. dr. Petar Bleiweis svaki sa 30 ud. —60

Odlor za zabavu na korist družbe sv. Cirila i Metoda u Opatiji, dane dne 8. febrara čistog prihoda, iznos 94-—

Uprava „Obzora“ sabranih: kroz god. 1898. primljenih od istog lista 938-11

te na račun zaklade Ivana Gabrića sabranih: 54-31

Gosp. Anton Ranch — Volosko — na uspomenu tmitodog prijatelja si Ervina Maudič 1-23

Gosp. Anton Jurković, pomorski kapetan i knječevlastnik u Opatiji: jedan moljen i jedan darovani for. Gđiina Pia Perčić, blagajnica ženske podružnice u Voloskom: članarinu za prošlu god. 1898. u iznosu od 46-—

Gosp. Ante Volarić — Rijeka sakupljenih po Anti Smokovini u veselom društvo 3-60

Gosp. Ernest Baša, notarski činovnik u Podgradu, sabranih: na njegov predlog, pri veselici tumb. društva „Hrvatska Vira“ u Crikvenici dne 11. febrara 11-—

Uprava „Hrvatske Sloge“ na Sušaku, sabranih: na banketu u Citatonici dne 19. febrara 15-—

Gosp. Hrvoj Istranić: svoje mjesecne primose za janar i febrar 2-—

Gosp. dr. Konrad Janežić u Voloskom: svoje mjesecne primose za janar i febrar 2-—

Gosp. Mate Sanković iz Dane — Vodice — sabranih: u gostioni njegovoj dne 1. jenera, od prodanih lešnjaka, pomaranče, na predlog Davorina Sankovića, licitiranih 4-53

Gosp. M. Sanković iz Dane, posta Vodice — Istra — sabranih: dne 17. jenera u kući gosp. Antuna Poropat prigodom njegovog, imendana na predlog gosp. M. Sankovića 4-50

Zastupstvo sl. i kr. grada Karlova: jednoglasnim zaključkom u občinskoj svojoj sjednici dariva 100-—

Gosp. Fran Brčić, pravnik iz Trsta, sabranih: 2-—

Gosp. Fran Josip Matejčić, blagajnik podružnice u Baški: sakupljenih pri večeri u Citatonici među članovima dne 13. febrara 1-60

Banka i štedionica za Primorje na Sušaku: daruje od iznosa za dobrotvorne svrhe opredjeljenog zaključkom u ravnateljskoj sjednici, od 23. tek. mj. 100-—

Volosko, dne 23. julija 1899. — Dr. Fabijanić, blagajnik.

— Uprava „Naše Sloge“ primila je u gornju svrhu sliedeće primose: Dr. Pero Magdić Varadžin for. 5-55, Stjepan Pokvan Kraljevica for. 5-36, Dr. Pero Magdić Varadžin for. 5. Dr. Matko Lutković Osijek for. 5. Rud. Petrih Varadžin for. 2. Milan Pavlović for. 35. Župnik Stj. Kropcek f. 1. Ivan Benigar Zagreb for. 7-50, Stj. Bračić Var. Toplice for. 10-50.

Listnica uredništva i upravništva.

Gosp. F. R. u P. Zna nam je, ali ne možemo uputiti se u prepis sa glasili tamošnjih stranaka. Mi žalimo dubuku i boli nas srea gledajući ono međusobno mearjenje tamošnjih novina i to sve za spaz, slobodu i jedinstvo domovine. Tko šta bmožeste novine — kao što moramo tu čitati, čuditi se mora tolikoj strasti i slupocit tamošnjih kolovodja, koji se međusobno kolju, dječim nam plama svim skupa kroz nad glavom. Izgorjeti ćemo, nestati će nas sa lica zemlje, neopamete li se već jednom Vaši junaci. Dusaštajšjom hrabratuljaletkom borbon ne grabi se bulja budućnosti, a kamo li sloboda i jedinstvo narodno. Tužna nam majka svim skupa.

Ruznu gospodu stapienike, kojih dopise nepriobličeno u ovom broju, molimo uztrpljenje do budućeg broja.

Izkaz plaćeno predplate priobiti ćemo takodjer u budućem broju.

Mliekarnica braće Znidaršić na Sišanskoj cesti 9 u Puli

preporuča svoje dnevno svježe mlieko, koje dobiva od dobropolske mliekarske zadruge.

Prodaje se takodjer domaći sir, svježi maslac, klobase, salam, pivo u bocah itd.

F. Pečenkov

HOTEL EUROPA u Puli

preporuča se gg. putnicima.

Svim onima, koji su za duge i teške bolesti i kod pokopa pokojnog

Ivana Pošćića, ravnajućeg učitelja u Gologrici.

bilo rječju, bilo djelom sudjelovali, a osobito veleuč. g. Vjekoslavu Spinčiću, nar. zastupniku, domaćemu i stranomu svećenstvu, koje nije žalilo ni truda ni muke, da pokojnom prijatelju izkaže zadnju počast, njegovim kolegama i prijateljima se najliepše zahvaljuje

u Veprincu, dne 13. julija 1899.

Razužena obitelj.

Priposlano.)

Talijanskim prosvjetiteljem u Višnjaju.

Cienim da će Vam jezik bit dobralno odebljao usljed tolikog insultiranja, vriedjanja, zviždanja i prietnja odkad sam ovdje; a ako vam nije dosta, nasitite se; još sam vam jednom poručio; što držim do vašeg tulenja. Nemislite, da će se iko dati zastrašiti pa niti od insulta onih u rukavicama ili veladinam. Kad budete dohri nadvladati sadašnju većinu, potrebe od vaših gazeta i dugova neću imati. Intelligenti sat.

Višnjaju, 24. julija 1899. Gjurjo Pačavričić, obć. tajnik.

*) Za stavke, prioblene pod tim naslovom, odgovam uredništvo samo u toliko, koliko ga na to zakon veže.

Njegova svetost Papa Lav XIII.

sporučio je po svojem liečniku prof. Dr. Lapponi g. liekaru G. PICCOLI-u u Ljubljani srdačnu zahvalu za priposlane dva staklenice tinkture za želudac.

te mu diplomom od dne 27. novembra 1897. podelio naslov „dvorski dobavatelj Njegove svetosti“ sa pravom nositi u svojoj firmi uz naslov takodjer grb Njegove svetosti.

Rečeni liečnik kaošto i mnogi drugi glasoviti profesori i doktori pripisuju bolesnim Piccoli-jevu želudacnu tinkturu, koja jači želudac, povećava tek, pospešava probavu i tjelnsni otvor. Naručbe prima i uz pauzice opravja točno G. PICCOLI.

liekar pri angliju i Ljubljani.

Tinktura za želudac različeje vlastnik po 12 stakli, za for. 8-26 a. vr, po 24 stakli, za for. 2-30, po 36 stakli, za for. 3-50, po 70 stakli, za for. 8-50 (poštanski paket, koji ne teži preko 5 kg), po 110 za for. 12-00. — Poštarinu moraju plaćati sami naručitelji.

Filijalka C. kr. priv. anstr. kreditnoga zavoda za trgovinu i obrt u Trstu.

Novci za uplaćivanja. U vriednostnih papirih na 4-dnevni odkaz 2 1/2%, 30-— 37 1/2%

U Napoleonih na 30-dnevni odkaz 2%, 3-1/2%, 3-1/2%, 2 1/2%

Na pisma, koja se moraju izplatiti u stotinih papirih austrijske vriednosti, stupaju u kriepest nove takse u smislu dotičnih objava.

Okružni odiel. U vriednostnih papirih 2% na svaku svotu. — U Napoleonih bez kamata.

Doznacnice na Beč, Prag, Peštu, Brno, Lavov, Tropavu, Rieku, kao takodjer za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradac, Sibinj, Inomost, Cjelovec, Ljubljana, Linc, Olmuc, Reichenberg, Saaz i Solnograd bez troška.

Kupnja i prodaja vriednostnih, diviza, kao takodjer unovčenje kuponah proti odbitku 1%, provizije. Inkaso svijah vsti po najumjstnijim uvjeti.

Predujmovi. Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente u Londonu, Parizu, Berlinu ili u drugih gradovih, provizija po jako umjstnih uvjetih. — Kreditna pisma na kojod grad.

Uložci u pohranu. Primaju se u pohranu vriednosti papiri, zlatni ili srebrni novac, inozemski novac itd. — po pogodbi. Naša blagajna izplaćuje doznacnice talijanske narodne banke u talij. frankih ili pako po dnevnom tečaju.